

Aan:

Alle donateurs en belangstellenden.

In dit verslag een terugblik op de ontwikkelingen in

Earnewâld en in de

provincie met landelijke resultaten en nieuwsfeiten

zoals bijvoorbeeld het zenderonderzoek

2009

J A A R V E R S L A G I T E I B E R T S H I E M .

H.Folkertsma

It Eibertshiem

8-6-2010

NATUURLIJK

Het barst van de natuur, alle media, elke Nederlander, de politiek, iedereen heeft het er over en ook iedereen heeft een mening. Natuurlijk! En ook hier moet er voor de gemiddelde Nederlander een woordenboek bij om nog te kunnen begrijpen waar het over gaat, en zelfs met dat hulpmiddel kan het nog ingewikkeld zijn. Biotoop, dat is er een hoop, dus dat kennen we nog, maar er is meer. Bij biodiversiteit, mozaïekbeheer, wisselteelt, faunaranden, schaamvogels of habitat, denk je wel eens van: Wat is dat?? Niet alleen de natuur verandert maar ook de taal rondom die natuur verandert mee en blijkbaar zijn we dat met ons allen gewoon gaan vinden. Natuurlijk, want alles verandert. Toch?

Vogelbeschermers zijn bevlogen mensen. De beschermer van nu bemoeit zich daarom met de politiek, met ruimtelijke ordening, met wetgeving, met opsporing, met vrijetijdsbesteding, met het samenstellen van vogelvoer, maar ook met supermarkten, boeren, kranten, radio en televisie. Kortom met een zeer breed scala aan onderwerpen. Waarom houden vogelaars/beschermers zich niet alleen bij Vogels? Dat komt door die vogels, die zitten immers overal en daardoor zijn er vele raakvlakken. Ja natuurlijk!

Mede daardoor zie en ontdek je in de natuur vele bijzonderheden. Zo helpt de korenwolf de grauwe gors? Hoe zit dat dan? Wel door bijvoorbeeld een stevige lobby van de liefhebbers van die wilde hamsters ging het Limburgs Landschap drie hamsterreservaten beheren en nog voordat die hamsters van de beheersmaatregelen konden profiteren deden grauwe gorzen dat al. Door te focussen op de één verandert er dus soms iets voor de ander en ook dat is weer natuurlijk.

Als we dan even een sprongetje maken van korenwolf naar wolf kan er ook nog veel veranderen want de wolf nadert Nederland. De zoogdierenvereniging maakt er melding van dat het grootste Europese landroofdier in aantocht is. In het midden van Duitsland zwerven jonge wolven, die de 200 km naar de Nederlandse grens kunnen overbruggen. Ze hoeven geen honger te lijden en kunnen zich voeden met reeën of andere grote prooidieren. Twee zeer verschillende voorbeelden hoe veranderlijk de natuur blijkbaar is.

Het was in 1972 dat de laatste ooievaar broedde in Friesland in Luxwoude en in de 70er jaren verdween de ooievaar bijna geheel uit Nederland. De ooievaar, onze nationale vogel, ons symbool van voorspoed en geluk, de zweefvlieger van ons platteland maar ook “onze”vogel met toch internationale allure verdween uit ons landschap. Het woord soortenbescherming kenden we toen nog niet, maar eigenlijk hadden we daarmee een trend kunnen zetten want het ooievaarsproject wat in 1969 gestart is zou in de tijdsgeest van vandaag mooi in het jasje van soortenbescherming passen. Of toch niet? Zou een dergelijk project ook vandaag de dag nog gestart worden? Wie het weet mag het zeggen. Natuurlijk, ooievaars passen en horen in ons landschap. In 2009 broedden er zo rond de 750 paar ooievaars in ons land en in Friesland zitten meer ooievaarsparen dan in het topjaar in 1939. In die (absolute) zin is de missie van It Eibertshiem meer dan geslaagd. Dertig jaar (1980-2010) inzet voor de ooievaars, voor de natuur, NATUURLIJK!

RESULTATEN IT EIBERTSHIEM

Rond It Eibertshiem telden we vorig jaar 14 nesten en een aantal daarvan zitten dermate hoog zodat ze voor ons onbereikbaar zijn. We weten dus ook nooit precies wat zich daar afspeelt. In de nesten waar we wel zicht op hadden waren er 3 met 5 eieren en 2 met vier eieren. We hebben 17 jongen waargenomen en uiteindelijk zijn er 10 jongen uitgevlogen. Gezien de nesthoogte hebben we van die 10 jongen maar 2 kunnen ringen.

De ooievaars in Earnewâld blijven in een ongekeerde belangstelling staan. Hun kenmerkende zweefvluchten en de opvallende nestgelegenheid op de enorm hoge lichtmasten dragen daar onmiskenbaar aan bij. Ook via de Wiidpleats, het bezoekerscentrum van het Nationale park, komen veel mensen met de ooievaars in aanraking. Jan Koopmans zorgt al jaren voor een live verbinding met een ooievaarsnest zodat bezoekers de ontwikkelingen in het nest goed kunnen volgen. De bedoeling is verder dat u straks thuis op uw pc deze beelden ook moet kunnen volgen maar de communicatie over de voorzieningen die daarvoor nodig zijn verhinderen dat tot nu toe. Ik hoop echter dat volgend jaar die beelden wel uitgezonden kunnen worden.

Vervolgens trekt ook onze site www.ooievaars.nl de nodige belangstelling. Vorig jaar waren er een kleine 7000 bezoekers en dat aantal is nog steeds groeiende. In maart 2010 waren er meer dan 1000! Reden genoeg voor ons om te proberen deze informatiebron actueel te houden en we vullen onze 'nieuwsrubriek' ook met regelmaat aan.

Het aantal overwinterende ooievaars was wederom bijna nihil, slechts 2 tot 3 ooievaars waren aanwezig. Ook de landelijke trend is gelukkig nog steeds dalende!

Al met al zijn we dus erg tevreden over de ontwikkelingen rond Earnewâld en delen we de mening van Halbe Hetteema welke in de Gids Nationaal Park De Alde Feanen (2009) schrijft: *Gezien de aandacht die er is voor deze karakteristieke vogel van het polderland, komt het in het Lage Midden van Fryslân vast wel goed met de ooievaar.*

OOIEVAARS ZWERMEN UIT.

Het tal broedende ooievaars elders in de provincie breidt zich nog steeds verder uit en dat is en blijft een fantastische ontwikkeling. In 2009 zagen we nieuwe broedpogingen in onder andere Lemmer, Drachten en Twijzel, maar die waren nog niet succesvol. Ook het aantal paren in Leeuwarden (Aqua Zoo) nam af tot 1 paar met 2 jongen, dit omdat er in het park aanpassingen nodig zijn en daardoor werden ook alle nesten verplaatst op één na en dat nest leverde dan ook de 2 jongen op. Maar in Tietjerk nam het aantal nesten toe tot 5 en ook in omliggende regio waren nog 2 paartjes. Veenklooster, Opeinde en Rottum hielden alle drie 1 jong over en in Buitenpost overleefde geen van de jongen. Uiteraard gaan we niet alle nesten opsommen maar Beetsterzwaag kan niet onvermeld blijven. We telden hier 15 nesten, en er werden 24 jongen groot waarvan we er 21 van een ring hebben voorzien.

Ook nu zet deze lijn zich voort want in 2010 zijn er al weer de nodige nesten bijgekomen. In Beetsterzwaag tellen we nu (mei 2010) al 22 nesten! De Leeuwarder Courant heeft Beetsterzwaag dan ook omgedoopt tot ooievaarsdorp. En een ander nieuwsfeit is dat in 1951 in Kollum voor het laatst broedende ooievaars waren, maar dat ze nu anno 2010 terug zijn. Daarnaast zit in Garijp voor het eerst in de geschiedenis (voor zover bekend) een ooievaar op het nest met zeker 2 jongen.

Landelijke ontwikkelingen.

De landelijke gegevens kwamen dit jaar erg laat binnen, vandaar dat dit verslag ook zo laat komt. In voorkomende gevallen zullen wij dus in ons jaarverslag niet meer de landelijke cijfers aangaande dat jaar kunnen verwerken, omdat we dan wel erg laat met een verslag komen. Toch zit er aan deze ontwikkeling een positieve kant. STORK moet namelijk dermate veel gegevens verwerken zodat het niet meer mogelijk blijkt om dat voor april van het volgend jaar rond te krijgen. En de oorzaak is dat er steeds meer nesten geregistreerd worden. Ook betreffende 2010 heeft STORK al laten weten dat er al weer enige 10 tallen nieuwe nesten zijn gesignaleerd.

In 2009 zijn er landelijk minimaal 1818 eieren gelegd en er zijn minimaal 1540 jongen uit een ei gekomen. Daarvan zijn er uiteindelijk 886 jongen uitgevlogen. (hiervan zijn 498 geringd) In vergelijking met 2008 is dat een daling, want toen werden er 1042 jongen groot. Toch is die lichte daling voor een groot deel ook weer gebiedsgebonden want van de 5 regio's welke STORK hanteert zijn er 2 welke een stevige daling laten zien, 1 is nagenoeg gelijk en 2 regio's (waaronder de onze) laten een lichte stijging zien. **Bron > STORK 29-05-2010.**

Dat ooievaars is sommige situaties echt kolonievogels lijken wordt dit jaar goed zichtbaar in Lelystad, want daar zitten in 1 hoogspanningsmast nu 8 nesten, beelden welke we bv wel kennen uit Spanje en Portugal maar in Nederland hebben we dat nog niet vaker gezien.

Wat betreft het ringen van de ooievaars gaan we vanaf dit seizoen (2010) andere ringen gebruiken, waarbij de cijfercombinatie verticaal wordt weergegeven. Ook zijn deze ringen volgens de deskundigen beter/gemakkelijker af te lezen.

Ondanks het feit dat er nu in Nederland weer een 750 paar ooievaars zijn, zijn er nog steeds vragen over de zelfredzaamheid van de vogels. Vandaar dan ook dat er een zenderonderzoek wordt gedaan wat inzicht moet geven in waar en hoe de ooievaars weer op eigen benen kunnen staan. In het Gelderse Gorssel zijn daarom 3 ooievaars voorzien van een GPS-ontvanger en zodoende kon men in de broedtijd met een frequentie van 1 meting per 2 minuten nauwkeurig vastleggen waar de ooievaars zich bevonden. En dan krijg je dus een stuwmeer van gegevens wat 1 ooievaar stuurde tot eind juli al 50.000 posities door. Een tweede vogel welke als jong in Frankrijk was geboren was nog wat te jong en onervaren en kwam niet tot broeden en is na mei ook niet meer in de omgeving gesignaleerd. Deze gaf dan ook maar 13.500 posities door. En nummer drie gaf 25.000 posities door. Hopelijk kunnen we door dit project leren waar ooievaars het meest succesvol kunnen fourageren.

Voor alle verdere informatie verwijzen we u graag naar onze website

www.ooievaars.nl

